

KITÊBA
PÎROZ

**KITÊBA
PÎROZ**

Bibel - kurdisch (Kurmandschi)

Fadenheftung

gebunden, 1888 Seiten

Format: 12,5 x 19,4 cm

Artikel-Nr.: 255005

ISBN / EAN: 978-3-89397-005-6

Die Bibel auf Kurdisch (Kurmandschi-Dialekt).

Wenn Sie ein "echtes" Buch bevorzugen oder diesen Artikel verschenken möchten, können Sie diesen Download-Artikel ggf. auch käuflich erwerben, solange verfügbar.

Besuchen Sie für weitere Informationen bitte folgende Seite: www.clv.de

MIZGÎNIYA ÎSA MESÎH LI GOR YÛHENA

BAWERÎ Û JIYAN

Pêşgotin

Nivîskarê vê Pirtûka ku di dawiya sedsala pêşîn de, bi peyxama Xwedê ve hatiye nivîsandin, nayê zanîn. Mirov fêhm dike ku, nivîskarê vê Pirtûka, Yûhena yê ji donzdeh şagirtên Îsa, yek e. Yûhena, xwe bi gotina, şagirtê ku Îsa ji wî hez dikir, dide nasîn (13:23; 21:7,20; 19:26). Nivîskar dibêje ku, bi rasterast bûye şahdeyê van bûyerên ku nivîsandiye (1:14; 19:35; 21:24).

Mijara serete ya vê pirtûkê, mîna ku di destpêkê de jî tê xuyakirin; ya di bedena mirov de hatiye daxuyanîkirin, Gotina Xwedê ya bêtêstî ye (1:1-18). Nivîskar, qala heşt mûcîzetên Îsa yên ku nehatine dîtin û hêzdar in û vejîna Îsa ya ji nava miriyan dike. Û dide xuyanî kirin ku, bona mirov bi Mesîh ve baweriya xwe bînin û bigihêjin jiyana bêdawîn, van nîşanan nivîsandiye (20:30,31).

Îsa, 'Rê, rastî û jiyana ez im' dibêje (14:6). Di vê nivîsê de, Îsa hebûnên di derheqê jiyana rojane de bi avayekî tê dîtin xuyanî dike û ji nêzîk ve rastiya ruhanî ronahî dike; mîna av, nan, şivan, mîh, hwd.

Nivîsa Yûhena, cihetiyek ji nivîsên Meta, Marqos û Lûqa ve dide xuya kirin. Ew bi pirranî qala xizmeta Îsa, ya li Cefîlê dikin, lê belê Yûhena, li ser xizmeta wî yî ya li Orşelîmê disekine. Ew hînkariya Îsa, bi mînak û wekokan ve tînin ziman, lê belê Yûhena vana bi axaftinên rû bi rû tîne zimên. Xeynî vana gelek cihetiyên din jî hene. Ji ber ku, her nivîskarek, bangî civakên xwendekarên din kirine. Wekî din, Yûhena, ji her sê nivîskarên din, bi derengahî vê nivîsa nivîsandiye. Mirov dikare vê nivîsa bi vî awayî kurt bike:

1. Destpêk 1:1-18
2. Daxuyanîkirina Îsa ji dinê re 1:19-12:50
3. Daxuyanîkirina Îsa ji şagirtan re 13:1-17:26
4. Xaçkirina Îsa û vejîna wî 18:1-20:31
5. Gotina paşîn 21:1-25

Gotina bêpêşî

1.Yû 1,13; Kol 1,15-17; Îbr 1,1-12;

Pey 19,13; 1.Tîm 3,16

1 Di destpêkê de Gotin hebû û Gotin bi Xwedê re bû û Gotin Xwedê bû. 2 Ew, di destpêkê de bi Xwedê re bû. 3 Her tişt bi wî re çêbûn¹ û ji tiştên ku bûyîne tu tişt bêyî wî nebûn. 4 Jiyan di wî de bû û jiyan ronahiya mirovan bû. 5 Ronahî di tariyê de ronî dike² û tariyê wê fêhm nekir. 6 Zilamekî ku ji aliyê Xwedê ve hatibû şandin derket holê, navê wî Yehya bû. 7 Ew ji bona şahdeyiyê hat, da ku, ew ji ronahiyê re şahdeyiyê bike ku hemû mirov bi navgîniya wî bawer bikin. 8 Ew bi xwe ne ronahî bû, lê bona ku ji ronahiyê re şahdeyiyê bike hat. 9 Ronahiya rasteqîn, ya ku hemû mirovan ronahî dike, dihat dinê, hebû. 10 Ew li dinê bû³ û dinê bi navgîniya wî hate afirandin, lê belê dinê wî nas nekir. 11 Ew ji yên xwe re hat, lê belê yên wî, ew qebûl nekirin. 12 Lê belê rayedariya bûyîna zarokên Xwedê da hemûyên ku wî qebûl kirine û bi navê wî ve bawerî anîne. 13 Ew kes ne ji xwînê, ne ji xwestina bedenê û ne jî bi daxwaza mirov; lê ji Xwedê ve bûn⁴. 14 Û Gotin bû beden û bi xêr û rasteqîniyê ve tijî, di nav me de

jiya; me jî bilindahiya wî, wekî bilindahiya Lawê tekane yê Bave, dîtin.

*Şahdeyîya Yehya ya yekemîn:**Ew di nav me de disekine*

Met 3,1-12; Marq 1,7-8;

Lûq 3,15-18; Male 3,1

15 Yehya bona wî şahdeyiyê kir, bang kir û got: Yê ku ji we re digotin: Yê ku li pey min tê di ser min re ye; ji ber ku ew berî min hebû; ev e.

16 Û me hemûyan ji tijîbûna wî, dilovanî⁵ li ser dilovaniyê girtin.

17 Ji ber ku zagon bi destê Mûsa ve hate dayîn, lê belê dilovanî û rastî bi destê Îsa Mesîh ve hatin. 18 Tu carî, tu kesî Xwedê nedîtîye; Lawê tekane, yê ku di himbêza Bave de ye, wî bi xwe ew da bang kirin⁶.

19 Dema Cihûdan ji Orşelîmê kahîn û Lêwî şandin ku, ji Yehya bipirsîn: Tu kî yî? Şahdeyîya Yehya ew e. 20 Û wî ser tiştêkî nenuxumand û bi eşkereyî got: Ez ne Mesîh im! 21 Wan jî jê pirsîn: Wê çaxê tu kî yî? Ma tu Êlyas î? Û Yehya got: Ne ez im! Ji pirsî: Ma tu ew Peyxamber î? Yehya bi gotina: Na! bersivê da. 22 Niha, wan jê re gotin: Ma tu kî yî? Bona em bersivê bidin yên

¹ Afirîn.² Şewle dike.³ Ew di dinê de bû.⁴ Welidîn, çêbûn.⁵ Lutîf, say, qencî, xêr, an jî: Kerem.⁶ Da bihîstin, da zanîn.

ku me şandine: Ma tu ji bo xwe çî dibêjî? 23 Wî bi gotina daxuyanî kirina Yeşaya peyxamber bersiv da wan: Ez dengê ku bi gotina: Rêya Xudan rast bikin! ji çolê ve bang dike me¹. 24 Kesên hatibûn şandin, ji Fêrisiyan² bûn. 25 Û wan ji Yehya pirsîn û jê re gotin: Madem ku tu ne Mesîh î, ne Êlyas î û ne jî ew Peyxamber î, ma çima tu vaftîzê dikî? 26 Yehya bersiv da wan û got: Ez bi avê vaftîz dikim, lê belê di nav we de yekî din ku hûn wî nas nakin heye; 27 yê ku li piştî min tê, ew e; ew berî min hebû û ez ne li-yaq im ku bendê çarixê wî vekim. 28 Vana ji wêdetira Urdunê, li Beytanyayê, li cîhê ku Yehya vaftîzê dikir çêbûn.

Şahdeyiya Yehya ya duwemîn:

A vay, Bexê Xwedê

1.Yû 2,2; 2.Mûs 12,1-13; 1.Pêt 1,19;

1.Kor 5,7; Pey 5,6-10; Met 3,13-17

29 Dotira rojê Yehya dît ku Îsa ber bi wî tê û wî got: A vay, Bexê Xwedê yê ku gunehên dinê radi-ke³! 30 Kesê ku ji bona wî gotibûm: Piştî min zilamekî ji min seretetir e tê, ji ber ku ew berî min hebû, ev e. 31 Û min bi wî nedizanîbû, lê belê bona ku ew ji Îsraêlê re bête gîhandin, ez hatim û bi avê vaftîz

kirim. 32 Yehya şahdeyî kir û got: Min dît ku Ruh ji ezmanan mîna kevokekê hate xwar û li ser wî sekinî. 33 Û min bi wî nizanîbû; lê belê yê ku min, bona ez bi avê vaftîz bikim şandiye, bi xwe ji min re got: Ger tu bibîne Ruh bi ser kê ve dakeve û bisekine, yê ku bi Ruhê Pîroz vaftîz bike, ew e. 34 Min jî dît û şahdeyiyê kir û got, Lawê Xwedê ev e. 35 Dotira rojê Yehya dîsa tevî du şagirtên xwe disekinî 36 û gava ku Îsa digeriya, ew li wî nihêrt û got: A vay, Bexê Xwedê!

Şagirtên Îsa yên pêşiyê

Yû 17,6; 6,44-45

37 Û dema ku wan herdu şagirtan gotina wî bihîstin, ew li pey Îsa çûn. 38 Îsa dema ku vegeriya, dît ku ew li pey wî tîn; wî ji wan re got: Hûn li çî digerin? Wan jî ji wî re gotin: Rebbî (ku wergera wê: Mamoste ye) tu li ku derê rûdinî? 39 Wî ji wan re got: Werin û bibînin! Ew hatin û cîhê ku Îsa lê rûdinişt dît in û wê rojê li cem wî man. Saet wê çaxê deh bû. 40 Yek ji du kesên ku ji Yehya bihîstin û li pey Îsa çûn, Andrêyasê birayê Şîmûn Pêtrûs bû. 41 Wî pêşiyê birayê xwe Şîmûn dît û jê re got: Me Mesîh (ku wergera wê: Yê

¹ An jî: Bilind dibe me. Îşaya 40:3

² Di Cihûdan de firqekî olê.

³ Ji navê hiltîne, an jî: Dikişîne.

ku hatiye mesh kirinê¹ ye) dîtin. 42 Û wî ew bir cem Îsa. Îsa li wî nihêrt û got: Tu Şîmûnê lawê Yûhena yî; tuyê bi navê Kîfas (ku wergera wê: Pêtrûs e²) ve bête bang kirin.

43 Dotira rojê, Îsa xweste ku here Celîlê; wî Fîlîpûs dît û ji wî re got: Li pey min were! 44 Fîlîpûs jî ji Beytsaydayê, ji bajarê Andréyas û Pêtrûs bû. 45 Fîlîpûs Natanyêl dît û jê re got: Me Îsayê Nisretiyê lawê Ûsiv, yê ku Mûsa di zagonê de û peyxamberan ji bona wî nivîsandine, dîtin. 46 Natanyêl jê re got: Ma ji bajarê Nisretê tişteki qenc derdikeve? Fîlîpûs ji wî re got: Were û bibîne! 47 Îsa dît ku Natanyêl ber bi wî tê û di derheqê wî de got: A vay, Îsraêliyek rasteqîn, yê ku di dilê wî de fenekî nîne! 48 Natanyêl ji wî re got: Tu min ji ku nas dikî? Îsa bersiv da û jê re got: Berî ku Fîlîpûs bangî te bike, min te di bin dara hêjîrê de dîtibû! 49 Natanyêl bersiv da û ji wî re got: Mamoste, tu Lawê Xwedê yî, tu Qiralê Îsraêlê yî! 50 Îsa bersiv da û ji wî re got: Ji ber ku min ji te re got: Te di bin dara hêjîrê de dîtîm, tu bawer dikî? Tuyê tiştên ji vê hîn jî mezintir bibînî! 51 Û jê re got: Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Hûn ê vekirina ez-

manan û milyaketên Xwedê, bi ser Lawê Mirov³ ve bilind dibin û têne xwarê; bibînin!

Nîşana pêşiyê

Yû 5,36

2 Û roja sisiyan li Kanaya Celîlê dawetek hebû û dayika Îsa jî li wê derê bû. 2 Îsa û şagirtên xwe jî hatibûn dawet kirin. 3 Û dema xemr kêmbû, dayika Îsa jê re got: Xemra wan nîne! 4 Îsa ji wê re got: Pîrek, ma te çi ji min e? Dema min hîn nehatiye! 5 Dayika wî, ji xizmetkaran re got: Ew ji we re çi bêje, wê bikin!

6 Li wê derê ji bo kevneşopên paqijiyê ya Cihûdan, şeş kûpên kevirî hebûn ku di her kûpekê de du an jî sê metrît⁴ av bi cîh dibû. 7 Îsa ji xizmetkaran re got: Kûpan bi avê tijî bikin! Û wan heta ber dêv tijî kirin. 8 Û wî ji wan re got: Niha derxinin û ji serokê şahiyê re bibin! Û wan jî birin. 9 Gava serokê şahiyê ew ava ku bûbû xemr tam kir, wî nizanîbû ku ew ji ku hatiye, (lê belê xizmetkarên ku av ji kûpê ve derxistibûn, dizanîbûn); serokê şahiyê bangî zava kir û got: 10 Her kes pêşiyê xemra qenc û paşî ku zehf ve-xwarin, ya ne qenc dide; lê belê te xemra qenc heta niha veşartiyê!

1 Di zimanê Grekî de Hîstos, Mesîh; yanê tête maneya bi rûn ve hatiye mesh kirin; yê ku hatiye bijartin.

2 Bi Grekî kevir, lat, zinar.

3 Mana Lawê Mirov, Îsa Mesîh e.

4 Kêmb zêde 39 lîtir.

11 Îsa ev nîşana¹ xwe ya pêşiyê, li Kanaya Celîlê çêkir û qudre-ta xwe nîşan da û şagirtên wî jî bawerî bi wî anîn. 12 Paşî vêya Îsa û dayika wî û birayên wî û şagirtên wî bi hev re daketin Ke-fernahûmê û ew gellek rojan li wê derê neman.

Îsa Perestgehê paqij dike

Met 21,12-13; Marq 11,15-18; Lûq 19, 45-46

13 Û Fisiha Cihûdan nêzîk bû; Îsa jî hilkişiya Orşelîmê. 14 Di Perestgehê de firotkerên dewar, mîh û kevokan û yên ku pere hûr dikirin pev re rûniştî dîtin. 15 Û wî ji bendikan qamçiyek çêkir, hemû tev dewar û mîhên wan ji wir avêt derve, pereyê kesên ku pere hûr dikirin, rijand û maseyên wan gêr kir 16 û wî ji yên ku kevokan difirotin re got: Vana ji vê derê rakin, mala Bavê min nekin mîna cîhê bazarê! 17 Şagirtên wî, ew yeka ku ha-tiye nivîsandin anîn bîra xwe: Xîreta ku min ji bo mala te kir, dê min bixwe².

18 Wê demê Cihûdan bersiv dan û ji wî re gotin: Ma tuyê di derheqê rastiya van karên ku te kirine de, çi elametê³ nîşanî me bidî? 19 Îsa bersiv da û ji wan re got: Vê Perestgehê xera bikin,

ez ê wê di sê rojan de rakim! 20 Wê demê Cihûdan gotin: Ev Perestgeh di çel û şeş salî de ha-tiye avakirin, ma tuyê vêya di sê rojan de rakî? 21 Lê belê Îsa qala Perestgeha bedena xwe dikir. 22 Dema ew ji mirinê rabû, şagirtên wî vê gotina anîn bîra xwe û baweriyê bi gotina Îsa û bi Nivîsên Pîroz anîn.

23 Û gava ew di Cejna Fisihê de li Orşelîmê bû, gellek kesên ku ev nîşanên ku wî kirine dîtin û ba-werî bi navê wî anîn. 24 Lê belê Îsa, bi wan bawer nedikir; ji ber ku wî hemûyê mirovan nas dikir⁴. 25 Ji ber ku bona mirov hewce-dariya wî qet ji şahdeyiya tu kesî re tunebû; ji ber ku wî bi xwe, bi tiştê di mirov de bû dizanîbû.

ÎSA Û NÎKODÊMÛS

Mirov çawa dikare dîsa biwelide?

3 Di nav Fêrisiyan de, zilamek bi navê Nîkodêmûs hebû ku rêberekî Cihûdan bû. 2 Ev zilama bi şev hate cem Îsa û ji wî re got: Rebbî⁵, em dizanin ku tu mamos-teyekî ji Xwedê ve hatiye yî; ji ber ku ger Xwedê ne bi wî re be, qet kesek nikare van mûcîzetên ku tu çêdikî, bike. 3 Îsa bersiv da û ji wî re got: Bi rastî û bi rastî ez ji te re dibêjim: Heta ku mirovek ji nû

¹ Mûcîzeta.

² Zebûr 69:9

³ Nîşanê.

⁴ An jî: Hemû nas dikir.

⁵ Mamoste.

ve newelide¹, nikare Serweriya²
Xwedê bibîne!

4 Nîkodêmûs jê re got: Ger mirov
kal be, çawa dikare biwelide? Ma
dikare ku cara duwemîn bikeve
rehma dayika xwe û biwelide?

5 Îsa bersiv da: Bi rastî û bi rastî
ez ji te re dibêjim: Heta ku mirov
vek ji avê û ji ruh ve newelide,
nikare bikeve Serweriya Xwedê!

6 Yê ku ji bedenê welidiye beden

e û yê ku ji Ruh ve welidiye Ruh

e. 7 Şaş nebe ku, min ji te re got:

Hûn divê ji nû ve biwelidîn!

8 Ba ji kîjan alî ve bixwaze ûsa tê; tu

dengê wê dibihîzî, lê belê ji ku ve

tê û diçe ku derê, tu wê nizanî; her

kesê ku ji Ruh welidîne jî ûsa ne.

9 Nîkodêmûs bersiv da û ji wî re

got: Vana çawa dikarin çêbibin?

10 Îsa bersiv da û ji wî re got:

Tu mamosteyê Îsraêlê yî û dîsa

jî vana fêhm nakî? 11 Bi rastî û

bi rastî ez ji te re dibêjim: Em

tiştê ku dizanin dibêjin û ji tiştê

ku me dîtine re şahdeyiyê dikin

û hûn şahdeyîya me qebûl nakin.

12 Dema ku min ji we re qala tiştê

dinê kir we bawerî nekir, wê çaxê

ger ez qala tiştê ezmanî bikim hûn

ê çawa bawer bikin? 13 Tu kes

hilnekişiyaye ezman; tenê Lawê

Mirov yê ku ji ezman hatiye xwar

hilkişiyaye; ew ku, li ezmanê ye.

*Îsa Mesîh, Lawê Xwedê û
Xelaskerê dinê ye*

1. Yû 4,9-10; Rom 5,6-11; Yû 6,38-40

14 Û çawa ku Mûsa di çolê de
mar bilind kir, divê Lawê Mi-
rov³ jî ûsa bilindî jor bibe; 15 da
ku, her kesê bawerî bi wî bîne,
bila helaq nebe; lê jiyana wî ya
abadîn hebe.

16 Ji ber ku Xwedê evqas pirr ji

dinê hez kir ku, Lawê xwe yê te-

kane da; da ku, bila tu kes, ji yên

bawerî bi wî bîne helaq nebe, lê

bila jiyana wî ya abadîn hebe.

17 Ji ber ku Xwedê bona dinê

daraz bike Lawê xwe neşand, lê

bona ku dinya bi wî xelas bibe,

wî şand. 18 Ew kesê ku bawerî

bi wî bîne, nayê daraz kirin; lê

belê yê ku bawerî bi wî neaniye,

ew jixwe hatiye daraz kirin; ji

ber ku wî bawerî bi navê Lawê

Xwedê yê tekane neaniye. 19 Û

darazî ev e ku, ronahî hat dinê

û mirovan ji ronahiyê zêdetir ji

tariyê hez kirin; ji ber ku karên

wan xerabî bû. 20 Ji ber, her

kesê ku xerabiyê dike, ji ronahi-

yê dikerihe û ji bo ku xebatên wî

xuya nebin, ew nayê ronahiyê.

21 Lê belê bona, şuxulandina

karê wî yê di Xwedê de bête

xuyanî kirin, yê ku rasteqîniyê

dike, tê ronahiyê.

¹ An jî: Ji jor ve nebe, li ayeta 31 û li 19:11 an
binihêre.

² Padişahiya Xwedê.

³ Yanê Îsa Mesîh.

Şahdeyiya Yehya ya sêwemîn: Yê ku ji ezman ve hatiye, li ser her kesî re ye

22 Piştî vêya, Îsa û şagirtên xwe hatin warê Cihûstanê û Îsa li wê derê, bi wan re ma û vaftîz dikir. 23 Yehya jî nêzîkî Salîmê, li Aynonê vaftîz dikir; ji ber ku li wê derê zehf av hebû û ew dihatin û li wê derê vaftîz dibûn. 24 Ji ber ku Yehya hîn neavêtibûn zîndanê.

25 Û di navbera şagirtên Yehya û Cihûdekî de, di derheqê kevneşopiya paqîjbûnê de guftegoyek derket. 26 Û ew hatin cem Yehya û gotin: Mamoste, yê ku li aliyê çemê Urdunê bi te re bû, zîlamê ku te ji bo wî şahdeyiye kir, a vay, ew kes vaftîz dike û her kes tînen cem wî! 27 Yehya bersiv da û got: Dema ku ji jor ve tişteke neyê dayîn, kesek nikare tişteki bistîne. 28 Min got ez ne Mesîh im, lê ez nûçevanê wî me û hûn jî şahdeyê van gotinê min in. 29 Bûk ya kî be, zava jî ew e; lê belê yê ku li ser lingan disekine û wî dibihîze, hevalê zavê ji ber dengê zavê, zehf kêfxweş dibe. Ji bo vê yekê ev kêfxweşiya min, tamam bû. 30 Bona wî mezinahî, bona min jî biçûk bûn hewce dike. 31 Yê ku ji jor ve hatiye, ji hemûyan bilindtir e; yê ku ji erdê ye, ji erdê ye û ji erdê ve dibêje; yê ku ji ezman ve hatiye, li ser her kesî re ye.

32 Wî çi dîtibe û çi bihîstibe ji wê re şahdeyiye dike û kes şahdeyiya wî qebûl nake. 33 Yê ku şahdeyiya wî qebûl dike, mohrê pê xistiye ku, Xwedê rastî ye. 34 Ji ber, kesê ku Xwedê wî şandiye, gotinên Xwedê dibêje; ji ber ku Xwedê, Ruh bi pîvanê nade. 35 Bav ji Law hez dike û her tiştî daye destê wî. 36 Yê ku baweriyê bi Law bîne jiyana wî ya abadîn heye; lê belê yê ku ji Law re îtaetê nake¹, ew jiyane nabîne, lê belê xezeba Xwedê li ser wî dimîne.

Ava jiyana abadîn

Îşa 55,1; Yû 7,37-39; Pey 22,17

4 Dema Xudan hîn bû ku Fêri-siyan bihîstiye, Îsa ji Yehya hîn jî zêdetir şagirtan civandiye û vaftîz dike, 2 – lê Îsa ne bi xwe, tenê şagirtên wî vaftîz dikirin –; 3 ew ji Cihûstanê weqetiya û dîsa çû Celîlê. 4 Û hewce dikir ku ew ji Samîriyê ve derbas bibûya. 5 Bi vî awayî, ew hat nêzîkî zeviya² ku Aqûp dabû lawê xwe Ûsiv, baja-rekî Samîriyê, ya ku jê re digotin Sîhar. 6 Bîra Aqûp li wê derê bû. Bona ku Îsa di rêwîtiyê de westayî bû, bi vî awayî ew li cem bîrê rûniştibû; saet devdevî şeşan bû. 7 Pîrekek ji Samîriyê hat ku avê bikişîne. Îsa ji wê re got: Avê bide min, ez vexwim! 8 Ji ber ku

¹ An jî: Law guhdarî neke.

² Erdê.

şagirtên wî ji bo stendina xwarinê çûbûn bajêr. 9 Pîreka Samîriyê jî ji wî re got: Tu Cihûd e û ez jî pîrekek Samîrî me, çawa tu ji min avê dixwazî? Ji ber ku Cihûdan karekî bi Samîriyan re nakin.

10 Îsa bersiv da û ji wê re got: Ger te bi xelata Xwedê û bi kîbûna yê ku ji te re: Avê bide min ku ez vexwim! dibêje bizanîbûya, teyê ji wî bixwesta û wî jî dê ava zindî bida te.

11 Pîrekê jê re got: Efendî, tiştêkî teyî tu pê avê bikişînî tune ye û bîr jî kûr e; ma niha ava zindî ji ku derê ve bi te re heye? 12 Ma tu ji bavê me Aqûp, yê ku vê bîrê daye me û tevî law û dewarên xwe ji wê vexwariye, mezintir î? 13 Îsa bersiv da û ji wê re got: Her kesê ku ji vê avê vexwe, dê dîsa tî bibe. 14 Lê belê her kî, ji ava ku ez bidimê vexwe, tu carî tî nabe; lê ava ku ez bidim wî, di wî de ji bo jiyana abadîn dibe kaniya ava ku diherike. 15 Pîrekê jê re got: Efendî, vê avê bide min ku ez ne tî bibim û ne jî bona av kişandinê heta vê derê werim!

16 Îsa ji wê re got: Here bangî mêrê xwe bike û were vê derê!

17 Pîrekê bersiv da û got: Mêrê min tune! Îsa ji wê re got: Bona ku te got mêrê min tune, tu rast axifî! 18 Ji ber ku te pênc mêrî kiribû û yê ku tu niha tevî disekinî ne mêrê te ye. Te vêya rast got! 19 Pîrekê ji wî re got: Efendî, ez dibînim ku tu peyxamberek

î! 20 Kalikên me li vî çiyayî peristinê kirin û hûn dibêjin ku cîhê peristinê li Orşelîmê ye. 21 Îsa ji wê re got: Pîrekê, bi min bawer bike, dem tê ku, wê çaxê ne li wî çiyayî û ne jî li Orşelîmê hûn ê ji Bav re peristinê bikin! 22 Hûn ji yê ku hûn pê nizanin re peristinê dikin, em ji yê ku em pê dizanin re peristinê dikin; ji ber ku xelasî ji Cihûdan ve tê! 23 Lê belê saeta, yên ku bi rastî peristinê dikin, di ruh û rasteqîniyê de peristinê ji Bav re bikin tê û niha ye; ji ber ku Bav li yên ku bi vî awayî peristinê jê re dikin digere. 24 Xwedê Ruh e, kesê ku ji wî re peristinê dikin, divê di ruh û rastiye de peristinê bikin. 25 Pîrekê ji wî re got: Mesîh yê ku hatiye mesh kirinê, ez zanim ku dê ew ê were û ew ê her tiştî bigihîne me. 26 Îsa ji wê re got: Yê ku bi te re diaxife, ez, ew kes im!

27 Li ser vê yekê şagirtên wî hatin û ji ber ku Îsa bi pîrekekê re diaxifî ew şaş man. Lê bele dîsa jî qet kesî negot: Ma tu li çi digerî? an jî: Ma tu çima bi wê pîrekê re diaxifî? 28 Pişt re pîrekê kûzê avê di cîh de hişt û çû bajêr û ji gel re got: 29 Werin, mirovê her tiştê ku min kiriye ji min re got bibînin! Gelo Mesîh ev e? 30 Ew jî ji bajêr derketin û hatin cem wî.

31 Di vê navberê de şagirtan jê rica kirin û gotin: Rebbî, bixwe!

32 Lê belê Îsa ji wan re got: Xwarinek min heye, hûn pê nizanin!
 33 Şagirtan ji hev û din re gotin: Gelo kesî ji wî re xwarin aniye?
 34 Îsa ji wan re got: Xwarina min, bi cîh anîna xwestina yê ku min şandiye û serfiraziya karê wî ye.
 35 Ma hûn nabêjin: Hîn bona zad çinîne çar meh heye? A vay, ez ji we re dibêjim: Serê xwe bilind bikin û li zeviyên ku bona bête çinîn zer bûne binihêrin!
 36 Bona yê ku ajotiye û yê ku diçîne pev re kêfxweş bibin, yê ku diçîne heqdestê xwe digire û ji bo jiyana abadîn zadê dide hev.
 37 Ji ber ew gotina ku: Yek dajo û yekî din jî diçîne, di vêya de rast e.
 38 Min we, ji bo çinîna zadê ku we ji bo wê ked nedane şand; hinekên din ked dan û hûn ketin keda wan.

Gelê Samîriyê bawerî bi Îsa tînin

K.Şa 8,12.14; Yû 20,30-31

39 Li ser gotina pîreka ku: Hemû kirinên min, ji min re got, şahdeyiyê kiribû, li wî bajarî ji Samîriyan gellekan bawerî bi Îsa anîn.
 40 Dema ku Samîrî hatin cem wî, bona ku li cem wan bimîne li ber wî geriyan; ew jî du roj li wir ma.
 41 Û li ser gotina wî, hîn gellek kesên din jî bawerî anîn.
 42 Û ji pîrekê re digotin: Êdî bawerî anîna me ne li ser gotina te

ye; ji ber ku me bi xwe bihîstin û em dizanin ku bi rastî Xelaskerê dinê ev e!

Îsa lawê karmendekî baş dike

Îbr 11,1.6

43 Piştî van herdu rojan, Îsa ji wir çû Celîlê.
 44 Ji ber ku Îsa bi xwe di derheqê peyxamberek di welatê xwe de ne bi qedr û qîmet e de şahdeyiyê kiribû.
 45 Gava ku ew hate Celîlê, Celîliyan wî qebûl kirin; ji ber ku ew jî beşdarî cejnê bûbûn û di dema cejnê de, hemû tiştên ku li Orşelîmê kiribû, dîtibûn.

46 Li ser vêya, Îsa dîsa hat Kanya Celîlê ku wî li wê derê avê kiribû xemr û li wir karmendekî qiral hebû, lawê wî li Kefernahûmê nexweş bû.
 47 Dema ku wî bihîst Îsa ji Cihûstanê hatiye bajarê Celîlê, çû cem wî û jê rica kir ku ew were lawê wî yê nexweş baş bike, ji ber ku ew li ber mirinê bû.
 48 Wê demê Îsa ji wî re got: Hûn heta ku alamat û nuwaze nebînin, tu carî baweriyê naynin!
 49 Karmendê qiral ji wî re got: Efendî, berî ku lawê min bimire, dakeve!
 50 Îsa jê re got: Here, lawê te dijî!
 Zilam bawerî bi gotina ku Îsa ji wî re gotibû, anî û çû.
 51 Hîn ew di rê de bû, xulamên wî derketin pêrgîniya wî û jê re gotin: Lawê te dijî!
 52 Wî, saeta ku lawê wî dest bi başbûnê kiriye ji xulaman pirsî.

1 Bigihêje, dakeve jêr, an jî: Xwe bigihîne ser.

Wan jî ji wî re gotin: Doh, di saeta heftemîn de ta wî berda. 53 Wê çaxê bav fêhm kir ku, ev ew saeta Îsa ji wî re gotibû ku: Lawê te dijî ye! û wî bi temamê gelê mala xwe ve bawerî anîn. 54 Dema Îsa ji Cihûstanê hat Celîlê, ev mûcîza duduyan bû ku wî çêkir.

Mirovê ku sî û heyşt sal e nexweş e tê başkirin

K.Şa 10,38; Yû 7,19-24

5 Piştî vêya cejneke Cihûdan hebû û Îsa çû Orşelîmê. 2 Li Orşelîmê, li cem Deriyê Mîlhê, hewzek¹ bi zimanê Îbranî jê re Beythešta tê gotin; ya ku pênc eywanên² wê hebûn, heye. 3 Di nav vana de civakek mezin ya nexweşan, ya ji kor û kûd û falinc radiketin; ew li benda çelqandina avê bûn. 4 Ji ber ku dem demî milyaketekî Xudan dadiket nav û avê diçelqand. Paşî ku av diçelqîya, kesê ku pêşiyê biketa nav avê, her bi çi nexweşiyê ve ketibe, ji wê ve xelas dibû³. 5 Û zilamekî ku sî û heyşt sal nexweşiya xwe dikişîne li wê derê bû. 6 Gava Îsa wî veketî dît û bi zanîna ku ew demekî dirêj e nexweş e; jê re got: Ma tu dixwazî baş bibî? 7 Nexweş bersivê da wî: Efendî, dema ku av diçelqê⁴, kesê min tune ku min deyne

nav avê û dema ku ez têm, berî min yekî din dikeve nav avê. 8 Îsa ji wî re got: Rabe, livînê xwe hil-de û bimeşe! 9 Û zilam hema baş bû û livînê xwe hilgirt û meşiya. Ew roj roja Sebtê bû.

10 Ji ber vê yekê Cihûdan ji wî mirovê ku baş bûye re gotin: Îro Sebt e; ji te re ne caiz e ku tu livînê xwe rake! 11 Lê belê wî bersiv da wan: Ew mirovê ku ez baş kirim, ji min re got, livînê xwe hilgire û bimeşe! 12 Wan jê pirs kirin: Mirovê ku ji te re got: Livînê xwe hilgire û bimeşe kî ye? 13 Lê belê zilamê ku baş bûbû, nezanîbû ku ew kî ye; ji ber ku li wê derê zehf ajawe hebû, Îsa vekişiyabû.

14 Piştî vêya, Îsa wî di Perestgehê de dît û ji wî re got: A vay, tu baş bûyî; êdî gunehan neke ku tiştêk hîn jî xerabtir neyê serê te! 15 Mirov çû cem Cihûdan û ji wan re got, ew mirovê ku ez baş kirim Îsa ye. 16 Ji bo vê yekê Cihûdan li Îsa digeriyan û dixwestin ku wî bikujin; ji ber ku wî, vî karî di roja Sebtê de çêkiribû.

Îsa bi xwe dibêje ku ew Lawê Xwedê ye
Yû 10,30-38; 17,1-3; 20,31;

1.Kor 15,20-26; 1.Yû 5,11-13

17 Lê belê Îsa bersiv da wan: Bavê min heta niha dixebite û

¹ Burkek.
² Hewşên.

³ An jî: Baş dibû.
⁴ An jî: Pêl dide.

ez jî dixebitim. 18 Ji bo vê yekê Cihûdan hîn jî bêtir bo kuştina Îsa xebitîn; ji ber ku ew tenê bi xera kirina roja Sebtê nema bû, lê belê bi gotina: Xwedê Bavê min e, wî xwe bi Xwedê re kiribû yek.

19 Ji bo vê yekê Îsa bersiv da û ji wan re got: Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Xeynî kirina Bav, ya ku dibîne, Law nikare ji xwe tiştê bike; ji ber ku ew her çi tiştî bike, Law jî wana bi vî awayî dike. 20 Ji ber ku Bav ji Law hez dike û hemû tiştên ku ew bi xwe dike nîşanî wî dide û bona hûn şaş bimînin, dê ew hîn xebatên ji vana mezintir nîşanî wî bide. 21 Ji ber ku Bav, çawa dikaribe miriyan rake û jiyane bide wan, Law jî ûsa bo kî bixwaze wan divejîne. 22 Ji ber ku Bav tu kesî daraz nake, lê wî hemû rayedariya darazîkirinê daye Law; 23 da ku, çawa her kes hurmetê ji Bav re dikin, bila ji Law re jî hurmetê bikin. Yê ku hurmetê ji Law re nake, ew hurmetê ji Bavê ku wî şandiye re jî nake.

24 Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Her kesê ku gotinên min bibihîze û bawerî bi yê ku min şandiye bîne, jiyana wî ya abadî heye û nayê darazîkirin, lê belê ew ji mirinê derbasî jiyane bûye. 25 Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Dem tê ku, mirî dê dengê Lawê Xwedê bibihîzin û niha ye û yên ku bibihîzin dê bijîn. 26 Ji

ber, çawa ku di Bav de jiyane heye, bi vî awayî wî vê rayedariyê da Law jî. 27 Û rayedariya darazî kirinê jî da wî; ji ber ku ew Lawê Mirov e. 28 Bi vêya şaş mebin! Ji ber ku saet tê, di wê saetê de hemûyên ku di goran de ne, dê dengê wî bibihîzin 29 û yên ku qencî kirine dê ji bo qiyameta jiyane û yên ku xerabî kirine dê ji bo qiyameta darazbûnê derkevin. 30 Ez ji ber xwe nikarim tu tiştî bikim. Ez çawa dibihîzim ûsa daraz dikim û daraziya min rast e; ji ber ku ez ne li xwestina xwe digerrim, lê belê li xwestina yê ku min şandiye digerrim.

Şahdeyiya Bav ya di derheqê Law de
1.Yû 5,6-13; Yû 10,29-38; 3,16-19

31 Ger ez bo xwe şahdeyiyê bikim, şahdeyiya min ne rast e. 32 Yê ku ji bo min şahdeyiyê dike, yekî dîn e û ez dizanim şahdeyiya ku ew ji bo min dike rast e. 33 We mirov şandin cem Yehya û wî ji rastiyê re şahdeyiyê kir. 34 Lê belê şahdeyiya ku min qebûl kiriye, ne ji mirova ye, lê ji bo hûn xelas bibin ez vana dibêjim. 35 Ew, mîna çirakê vêketî û şewledar bû û we xwestin ku, hûn ji bo demekê di şewla wî de kêfxweş bibin. 36 Lê belê şahdeyiyekî min heye, ew ji ya Yehya hîn jî mezintir e; ji ber, ev karên ku ez dikim, yên Bav dane min ku ez pêk bînim, ew ji bo

min şahdeyiyê dikin ku Bav min şandiye. 37 Bavê ku min şandiye bi xwe jî ji bo min şahdeyiyê kiriye. We tu carî ne dengê wî bihîstine û ne jî wecê wî dîtine. 38 Û gotina wî di we de nasekine¹; ji ber ku hûn bawerî bi kesê ku wî şandiye, nakin. 39 Hûn lêkolînê li Nivîsên Pîroz dikin, ji ber ku hûn dibêjin qey jiyana we ya abadîn di wan de ye; yên ku ji bo min şahdeyiyê dikin jî ew in! 40 Û hûn bona jiyana we hebe, naxwazînin ku werin cem min. 41 Ez ji mirovan pesnahiyê qebûl nakim. 42 Lê belê ez bi we dizanim ku, di hundirê we de, hezkirina Xwedê nîne. 43 Ez bi navê Bavê xwe hatim, lê hûn min qebûl nakin. Ger yekî din bi navê xwe were, hûn ê wî qebûl bikin. 44 Hûn ku, pesnê ji hev û din qebûl dikin û ji pesnahiya ku ji Xwedayê tekane ve tê nagerin, ma hûn ê çawa baweriyê bi min bînin? 45 Hûn nebêjin ku qey ez we li cem Bav sûcdar dikim. Yê ku we sûcdar dike Mûsa ye, ew ê ku we hêviya xwe bi wî ve girêdaye. 46 Ji ber ku ger we bawerî bi Mûsa bianiyana, weyê bawerî bi min jî bianîna; ji ber ku wî ji bo min nivîsiye. 47 Lê belê dema ku hûn bawerî bi nivîsên wî neynin, ma hûn ê çawa baweriyê bi gotinên min bînin?

Îsa Mesîh pênc hezar kesî têr dike
Met 14,13-21; Marq 6,30-44; Lûq 9,10-17; 2.Qir 4,42-44

6 Piştî van tiştan, Îsa derbasî aliyê hemberî gola Celîlê – yanê, Taberiyê – bû. 2 Ajaweyek mezin li pey wî diçûn; ji ber ku wan mûcizetên ku wî li ser nexweşan çêkiribû, dîtibûn. 3 Îsa derket çiyê û tevî şagirtên xwe li wê derê rûnişt. 4 Cejna Cihûdan ya Fisihê nêzîk bû. 5 Dema Îsa çavên xwe bilind kir û dît ku ajaweyek mezin ber bi wî ve tê, wî ji Fîlîpûs re got: Bona ku vana bixwin, em ji ku derê nan bikirin? 6 Vêya jî, bona ku wî biceribîne got, ji ber ku wî bi xwe dizanîbû ku ew ê çi bike. 7 Fîlîpûs bersiv da wî: Bona ku ji her yekî re pariyek bikeve, bi du sed dînarî² jî nan qîm nake! 8 Yek ji şagirtên wî, Andrêyasê birayê Şîmûn Pêtrûs ji wî re got: 9 Li vir bi lawikekî re pênc nanê cehînî û du masî hene; lê belê ji bo ewqas mirov ev çi ye?

10 Îsa got: Gel li ser erdê bidin rûniştinê! Li wê derê gellek giya hebû. Bi hejmarî nêzîkî pênc hezar mêr rûniştin. 11 Wê gavê Îsa nan rahişt, paşî ku şikir kir, li yên ku rûniştine belav kir; mîna vêya ji masiyan jî, qasî ku wan xwest, wî belav kir. 12 Û paşî ku her kes têr bû, Îsa ji şagirtên xwe re got:

¹ An jî: Najî.

² Li rasteka menan binêrin.

Pariyên ku ji ber mayîne bidin hev, bila tu tişteke ziyan nebe! 13 Wan jî berhev kirin û bi parîkên ku, ji ber yê pênç heb nanê cehînî xwarine mayîne donzdeh zembîlî dagirtin. 14 Dema gel elameta ku Îsa çêkir dîtî: Bi rastî peyxamberê ku dê bihata dinê, ev e! gotin.

15 Ji ber Îsa dizanîbû ku dê werin û bona ku wî bikin qiral dê bi zorê wî bibin, ew dîsa bi tena serê xwe çû çiyê.

Îsa li ser avê dimeşe

Met 14,22-33; Marq 6,45-53

16 Û dema ku êvar bû, şagirtên wî daketin jêr û çûn cem golê. 17 Û ew li lotkekê siwar bûn û ber bi aliyê dinî golê, ber bi Kefernahûmê bi rê ve ketin. Û êdî tarî ketibû ser erdê û Îsa hîn nehatibû cem wan. 18 Ji ber ku bayek xwurt dihat gol dinepixî. 19 Bi vî awayî gava ku wan qasî avêtina bîst û pênç an sî tîrî bêrik kişandin, wan dîtî ku Îsa li ser avê dimeşe û nêzîkê lotkê dibe û ew tirsîyan. 20 Lê belê Îsa ji wan re got: Ez im, metirsin! 21 Wê gavê wan xwestin ku wî bigirin lotkê û lotke hema gîhaşt qeraxa ku ew diçûnê.

Civak li Îsa digere

5.Mûs 8,3; Yû 5,39

22 Dotira rojê, gelê ku li aliyê dinî golê sekinîbûn dîtî ku, li wê derê

xeynî lotkeyek tu lotke tunebû û tevî şagirtên xwe Îsa lê siwar nebûbû, lê belê şagirtên wî tenê çûbûn. 23 Lê belê li nêzîkê cîhê piştî ku Xudan şikir kir û gel nan xwarin, li Taberiyê lotkên din jî hatin. 24 Bi vî awayî, dema gel dîtî ku Îsa û şagirtên wî ne li wê derê ne, ew li lotkeyan siwar bûn û hatin Kefernahûmê û li Îsa gerîyan.

25 Û dema ku wan li aliyê dinî golê wî dîtî, wan jê re got: Mamooste, tu kengê hatî vê derê? 26 Îsa bersiv da wan û got: Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Ne ji bo ku we nîşanê dîtine, lê belê bona ku we ji nan xwarin û têr bûn, hûn li min digerin. 27 Ne bona xwarina fanî, lê bo xwarina ku di jiyana abadî de dimîne bixebitin; dê Lawê Mirov wê bide we; ji ber ku Bav, Xwedê vê rayedariyê daye wî! 28 Û wan ji wî re gotin: Ma bona ku em karên Xwedê bikin, divê em çi bikin? 29 Îsa bersiv da û ji wan re got: Karê Xwedê ev e ku, hûn bawerî bi wî mirovê ku wî şandiye bînin.

30 Li ser vê yekê wan jê re gotin: Niha bona ku em bibînin û bawerî bi te bînin, tuyê çi elameti dikî? Tu bi çi bikar tîni? 31 Kalikên me li çolê manna¹ xwarin; mîna ku hatiye nivîsin: Bona xwarina wan wî ji jor ve nan da wan².

¹ (2.Mûsa 16:13-15)

² Zebûr 78:24

Îsa nanê jiyânê ye

2. Mûs 16,4; Zeb 78,23-25; 1.Kor 10,3-4
 32 Îsa ji wan re got: Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Mûsa ji jor ve nan neda we, lê belê nanê rasteqîn ji jor ve Bavê min dide we. 33 Ji ber ku nanê Xwedê, yê ku ji ezman ve tê û jiyânê dide dinê ye. 34 Wan jê re got: Ya Xudan, vî nanî her tim bide me! 35 Îsa ji wan re got: Nanê jiyânê Ez im. Yê ku were cem min qet birçî nabe, yê ku baweriyê bi min bîne qet tî nabe. 36 Lê belê min ji we re got, we min dîtî û hûn dîsa jî baweriyê naynin. 37 Hemûyên ku Bav daye min, dê werin cem min û ez tu carî yên ku werin cem min, şunda venagerînim. 38 Ji ber ku ez ne bona daxwaziya xwe, lê bona daxwaziya yê ku min şandiye bînim cîh, ji ezmanê daketim. 39 Û xwestina yê ez şandime ev e ku, ez ji hemûyên ku wî dane min qet kesî winda nekim, lê di roja dawiyê de wan hemûyan bivejînim. 40 Ji ber xwestina Bavê min ev e ku, her kesê Law bibîne û baweriyê bi wî bîne, bila jiyana wî ya abadîn hebe û ez ê wî di roja dawiyê de bivejînim.

41 Wê demê Cihûdan, ji ber ku wî got: Nanê ku ji ezman daket ez im, ji ber wî, miremirê kirin

42 û gotin: Ma ev ne Îsayê lawê

Ûsiv yê ku em dayik û bavê wî nas dikin e? Niha çawa dibêje: Ez ji ezman ve daketim?

43 Îsa bersiv da û ji wan re got: Di nav xwe de miremirê nekin! 44 Ger Bavê ku ez şandime, kesekî nekişîne, tu kes nikare were cem min û ez ê wî di roja dawiyê de bivejînim. 45 Di peyxamberan de nivîsandiye: Û hemûyên wan dê ji aliyê Xwedê ve bêne hînkirin¹. Her kesê ku ji Bav dibihîze û hîn dibe, tête cem min. 46 Mana vê ne ew e ku kesekî Bav dîtîye; lê tenê yê ku ji Xwedê ye, wî Bav dîtîye. 47 Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Yê ku baweriyê bi min bîne, jiyana wî ya abadîn heye. 48 Nanê jiyânê ez im. 49 Bapîrên we di çolê de manna xwarin û mirin. 50 Bona her kesê jê bixwe û nemire, nanê ku ji ezman daketiye ev e. 51 Nanê zindî, yê ku ji ezman daketiye, ez im. Ger kesek ji vî nanî bixwe, abadîn dijî. Nanê ku ez ê ji bo jiyana dinê bidim, goştê min e.

52 Li ser vê yekê Cihûdan bi hev re ketin keftûleftê û gotin: Ma ev zilama bo xwarinê çawa dikare ku goştê xwe bide me? 53 Li ser vêya Îsa ji wan re got: Bi rastî û bi rastî ez ji we re dibêjim: Heta ku hûn goştê Lawê Mirov nexwin û xwîna wî jî venexwin, dê di we de jiyan tune be. 54 Jiyana abadîn ya kesê ku goştê min bixwe û xwîna

¹ Îşaya 54:13

min vexwe heye û di roja dawîn de ez ê wî bivejînim. 55 Ji ber ku goştê min xwarina rasteqînî û xwîna min vexwarina rasteqînî ye. 56 Yê ku goştê min bixwe û xwîna min vexwe, di min de dimîne û ez jî di wî de dimînim. 57 Bavê zindî mîna ku ez şandim û ez bi navberiya Bav ve dijîm, bi vî awayî yê ku min bixwe jî dê bi navberiya min ve bijî. 58 Nanê ku ji ezman daketiye ev e; ne mîna manna ku bapîrên we xwarine û ew mirine ye; yê ku vî nanî bixwe dê abadîn bijî! 59 Dema ku wî li Kefernahûmê hîn dikir, di kenîştê de van gotinan gotin.

Dilsoziya bi gotina jiyana abadîn

Îbr 4,12-13; 10,38-39; 1.Pêt 2,6-9

60 Gellekan ji şagirtên wî, dema ku vêya bihistin, gotin: Ev gotinek dijwar e! Ma kî dikare wê bibihîze? 61 Lê belê Îsa dizanîbû ku şagirtên wî bona vêya miremirê dikin, wî ji wan re got: Ma ev dibe sedema tilpekîbûna we? 62 Ger hûn bibînin ku Lawê Mirov bilind bibe cîhê ku ew berê lê bû? 63 Yê ku jiyane dide Ruh e; fêda bedenê qet nîne. Gotinên ku min ji we re gotin, ruh û jiyana in. 64 Lê belê di nav we de yên ku bawer nakin hene. Ji ber, Îsa yên ku bawerî nedikirin û yê ku dê wî bidaya dest, di destpêkê de nas dikir û dizanîbû ku ew kî ye.

65 Û wî got: Ji ber vê yekê min ji we re got: Heta ku ji aliyê Bav ve neyê dayîn, tu kes nikare were cem min!

66 Li ser vê yekê gellek ji şagirtên wî şunda vejeriyar û êdî bi wî re nedigeriyar. 67 Wê çaxê Îsa ji Donzdehan re got: Ma hûn jî dixwazin herin? 68 Şîmûn Pêtrûs bersiv da wî: Ya Xudan, ma em herin cem kî? Gotinên jiyana abadîn bi te re ne. 69 Û me jî bawerî aniye û dizanin ku, tu Pîrozê Xwedê yî! 70 Îsa bersiv da wan: Ma min we Donzdehan nebijart? Û yekî ji we Îblîs e! 71 Wî vêya bona Cihûdayê Îsxeryotiyê lawê Şîmûn got; ji ber ku ew yek ji Donzdehan bû, yê ku dê Îsa bida dest, ew bû.

Bêbaweriya birayên Îsa

Yû 15,18-19

7 Û piştî vêya Îsa li Celîlê digeriya; ji ber, bona Cihûdan dixwestin ku wî bikujin, wî nexwest li Cihûstanê bigere. 2 Cejna Cihûdan ya Çardax çêkirinê nêzik bû. 3 Û birayên wî jê re gotin: Ji vê derê derkeve û here Cihûstanê ku, bila şagirtên te jî karên ku tu çêdikî bibînin! 4 Ji ber, ew kesê ku dixwaze xwe bi eşkereyî bide nas kirin, karê ku çêdike, venaşêre; ger ku tu van tiştan çêdikî, xwe nîşanî dinê bide! 5 Ji ber ku birayên wî jî bawerî bi wî nedianîn. 6 Îsa ji

wan re got: Wexta min hîn nehatiye, lê belê bo we wext her dem li cîh e. 7 Dinya ji we nakeribe, lê belê ji min dikerihe; ji ber ku ez di derheqê dinê de şahdeyiyê dikim ku karên wê xerab in. 8 Hûn herin vê cejnê; ez hîn naçim vê cejnê; ji ber ku wexta min hîn tamam nebûye. 9 Piştî wî ev tiştên hanê ji wan re got, li bajarê Celîlê ma.

Îsa beşdarî Cejnê dibe

Yû 8,19-24

10 Lê belê dema ku birayên wî çûn cejnê, ew bi xwe jî wê demê, ne bi eşkereyî, lê belê mîna ku bi dizîka be, çû. 11 Cihûdan jî di cejnê de li wî digeriyan û digotin: Ew li ku derê ye? 12 Di nav ajawê de di derheqê wî de gellek miremir çêbûn. Hinekan digot: Ew zilamek qence! Hinên din jî digotin: Na, lê belê ew gel ji rê derdixîne! 13 Lê belê ji tirsê Cihûdan, kesî di derheqê wî de nikarîbû bi eşkeretî bi axife.

14 Êdî gava ku bû nêviyê cejnê, Îsa çû Perestgehê û dest bi hînkirinê kir. 15 Û Cihûdan ecêb mabûn û: Çawa ku tu carî lê nehatiye hîn kirin, lê ev zilam çawa bi nivîsan ve dizane? gotin. 16 Îsa bersivê da wan û got: Hînkariya min ne ji min, lê ji yê ku ez şandime tê. 17 Ger kesek bixwaze xwestina wî bîne cîh, ew ê bizanibe, ka ev hînkarî ya Xwedê ye, an ez ji xwe dibêjim. 18 Yê ku ji xwe dibêje,

li bilindahiya xwe digere, lê belê yê ku li bilindahiya kesê ku ew şandiye digere, rast e û di wî de neheqî nîne. 19 Ma Mûsa zagonê neda we? Dîsa jî qet kesek di nav we de zagonê bi cîh nayne. Çima hûn bona kuştina min dixebitin?

20 Ajaweyê bersiv da û got: Tu cindar bûyi! Ma kî bona ku te bikuje dixebite? 21 Îsa bersiv da û ji wan re got: Min xebatek çêkir û hûn hemû şaş dibin. 22 Mûsa sunetê da we (ku, ne ji Mûsa ye, lê ji bapîran e); hûn roja Sebtê mirovekî sunet dikin. 23 Bona ku zagona Mûsa xerab nebe, mirovek roja Sebtê tê sunet kirin û bona ku min di roja Sebtê de mirovek bitûmî baş kir, ma çima hûn bi min re dixeyîdin? 24 Mîna dîtina çavan daraziyê mekin, bi rastî daraziyê bikin!

Ma dibe ku Îsa, Mesîh be?

Met 16,13-17

25 Wê demê ji mirovên Orşelîmê hinekan gotin: Ma yê ku bona kuştina wî dixebitiyan, ne ev e? 26 Û a vay, ew niha bi eşkereyî diaxife û kesek ji wî re tiştêkî nabêje. Gelo serokan bi rastî fêhm kirine ku ew Mesîh e? 27 Lê belê em bi vî zilamî dizanin, ji ku derê ye; lê belê ger Mesîh were, kes nizanane ku ew ji ku derê ve tê.

28 Wê demê Îsa di Perestgehê de hîn dikir û wî dengê xwe bilind kir û got: Hûn him min nas dikin û him

jî dizanin ku ez ji ku derê me! Û ez bi xwe nehatim, lê belê yê ku min şandiye rastî ye; hûn wî nas nakin. 29 Ez wî nas dikim; ji ber ku ez ji wî me û wî min şandiye. 30 Li ser vê yekê wan xwestin ku wî bigirin, lê belê qet kesekî destê xwe neavêt ser wî; ji ber ku saeta wî hîn nehatibû. 31 Lê belê ji gel pîrr kesan bawerî bi wî anîn û gotin: Dema ku Mesîh were, ma qey ji yên ku ev dike, dê hîn jî zêdetir elametan çêbike? 32 Fêrisiyan bihîstin ku gel di derbarê Îsa de, van tiştan diaxifin û Serokên kahînan û Fêrisiyan ji bo girtina wî karmendan şandin. 33 Û Îsa got: Ez hîn demekî kurt bi we re me û pişt re ez ê biçim cem yê ku ez şandime. 34 Hûn ê li min bigerin û hûn min nabînin û hûn nikarin werin cîhê ku ez lê me. 35 Ji ber vê yekê Cihûdan ji hev û din re gotin: Gelo ev mirov dê bi ku ve biçê ku em nikarin wî bibînin? Ma ew ê biçê cem yên ku di nav Grekiyan de belav bûne û Grekiyan hîn bike? 36 Ev gotina ku dibêje: Hûn ê li min bigerin û hûn min nabînin û hûn nikarin werin cîhê ku ez lê me, gelo çî ye?

Çemên ku avên zindî didin

Yû 4,10-14; Pey 22,17

37 Di roja dawîn û mezin ya cejnê de, Îsa rabû ser piyan bang kir û

got: Ger kesek tî bibe, bila were cem min û vexwe! 38 Mîna ku Nivîsa Pîroz dibêje, yên ku baweriyê bi min bînin, di hundirê wan de dê çemên avên zindî biherikin. 39 Lê belê wî ev di derheqê Ruh de got, yê ku baweriyê bi wî bînin, dê bîstandana; bona ku Ruh hîn nehatibû dayîn, ji ber ku Îsa hîn nehatibû bilind kirin.

Di nava gel de cûdayî

Lûq 12,51; Yêr 8,8-9

40 Dema ku ji gel hin kesan van gotinan bihîstin, gotin: Bi rastî ev ew Peyxamber e. 41 Hin kesan jî gotin: Ev Mesîh e! Lê belê hin kesan jî gotin: Çi! Ma Mesîh dê ji Celîlê bê? 42 Ma Nivîsa Pîroz negotiye, dê Mesîh ji nîjada Dawid û ji gundê Beytlehemê ya ku Dawid jê ye, were!¹ 43 Bi vî awayî di nav gel de ji ber Îsa cûdayî çêbû. 44 Hin kesan ji wan xwestin ku wî bigirin, lê belê kesî destê xwe nedan wî.

45 Di wê navberê de karmend vejeriyan cem serokên kahînan û Fêrisiyan; vana ji karmendan re gotin: Ma we çima wî neanîn? 46 Karmendan bersivê dan: Tu kes tu carî, mîna vî zîlamî negotiye! 47 Fêrisiyan bersivê dan wan: Ma hûn jî hatin çewt kirin? 48 Ma ji serokan, an ji Fêrisiyan, tu kesek baweriyê bi wî aniye? 49 Lê belê ev gelê ku zagonê nizane, bi nalet e!

1 (2.Samûyêl 7:12; Mîka 5:2)

50 Nîkodêmûsê ku yekî ji wan bû û ji berê ve bi şev hatibû cem Îsa, ji wan re got: 51 Ma zagona me, heta ku mirovekî guhdarî neke û hînî tiştên ku ew dike jî nebe, daraziyê li wî dike? 52 Wan bersiv dan û ji wî re gotin: An na, ma tu jî ji Celîlê yî? Lê bigere û binihêre, ji Celîlê tu peyxamber dernakeve! 53 Û her kes çû mala xwe.

Li pîreka ku zinê kiriye tê borîn

5.Mûs 22,22; Yû 3,17; Rom 2,1-3; 2,17-23

8 Lê belê Îsa çû Çiyayê Zeytûnê. 2 Û serê sibê zû dîsa hate Perestgehê û hemûya gel hatin cem wî û ew rûnişt û hînî wan kir. 3 Alimên zagonê¹ û Fêrisiyan, pîrekek ku di ser zinê de hatiye girtin anîn û danîn holê 4 û ji Îsa re gotin: Mamoste, ev pîreka dema zinê dîkir, hate girtin. 5 Mûsa di zagonê de emir daye² me ku yên wusa, bila bêne ecimandin³, ma tu çi dibêjî? 6 Wan ji bo wî biceribînin vê yekê gotin ku, Îsa suçdar derxînin. Lê belê Îsa xwar bûbû, bi tiliya xwe, li ser erdê nivîsê dinivîsand. 7 Ji ber ku di jê pirsînê de domandin, wî xwe rast kir û ji wan re got: Di nav we de kî bêguneh be, bila ew pêşiyê kevir bavêje ser wê! 8 Û ew dîsa xwar bû û li ser axê nivîsê dinivîsand.

9 Dema wan vêya bihîstin, dest pê kirin ji yên kalepîr û heta yê paşiyê yek bi yek derketin; Îsa tenê di cîh de hiştin û Pîrek jî di cihê navber de sekinî bû. 10 Îsa xwe rast kir û ji wê re got: Pîrekê, kanê ew mirovên ku te sûcdar dikirin? Ma kesî darazî te nekirin? 11 Pîrekê got: Tu kesî, ya Xudan! Îsa ji wê re got: Ez jî te daraz nakim; here û êdî ji niha pê ve gunehan meke!

Îsa Mesîh – ronahiya dinê ye

Yû 1,4-5; 1,9-12; 5,36-37; 12,46-50

12 Îsa dîsa bi wan re axifî û got: Ez ronahiya dinê me; kesê ku li pey min were, di tariyê de nameşe û dibe xwediyê ronahiya jiyanê. 13 Fêrisiyan ji wî re gotin: Tu ji bo xwe şahdeyiyê dikî, şahdeyiya te rast nîne! 14 Îsa bersiv da û ji wan re got: Ger ez ji bo xwe şahdeyiyê bikim jî, dîsa şahdeyiya min rast e; ji ber ez dîzanim ku, ez ji ku hatim û diçim ku derê; lê belê hûn nizanin ku ez ji ku hatim û bi ku ve diçim. 15 Hûn li gor bedenê darazî dikin; ez daraziyê li tu kesî nakim. 16 Lê belê ger ez daraziyê bikim jî, daraziya min rast e; ji ber ku ez ne tena serê xwe me, lê belê ez û Bavê ku min şandiye. 17 Di zagona we de jî hatiye nivîsîn⁴ ku şahdeyiya du kesan rast e.

¹ Alimên ku Kitêbên Pîroz berhev dikin, şirove dikin û bi kar tînin.

² (3.Mûsa 20:10; 5.Mûsa 22:22)

³ Bila werin kevir kirinê.

⁴ (5.Mûsa 17:6; 19:15)